

VITRAŽ

Kratek povzetek ob zaključku konference
Bled, 17. oktober 2024

Ema Perme, MVI, Urad za razvoj in kakovost izobraževanja

1. dan

VITRAŽ

Vzgoja in izobraževanje
za trajnostni razvoj od A do Ž

Nacionalna konferenca, Bled, 16.–17. 10. 2024

Dobre prakse –
delavnice

Avtorefleksija

Tri stvari, ki jih vzamem s
seboj, s katerimi bom
spreminjal/a svoje
vsakdanje delo – 5 minut

VITRAŽ

**Vzgoja in izobraževanje
za trajnostni razvoj od A do Ž**

Evropski okvir kompetenc TR - štiri glavna področja

(anketa je pokazala)

Glavni poudarki:

1. Poosebljanje vrednot trajnostnosti:

- ne le razumevanje trajnostnosti, temveč da jo tudi živimo;
- zavedanje, da trajnost presega okoljsko problematiko in vključuje tudi družbene ter ekonomske vidike.

Dobro nam gre

2. Sprejemanje kompleksnosti v trajnosti:

- Razumevanje, da so trajnostni izzivi zapleteni in pogosto povezani
- pomembno je spodbujati kritično razmišljanje in sposobnost soočanja s kompleksnostjo teh vprašanj.

Potrebujemo boljše

3. Zamišljanje trajnostnih prihodnosti:

- Spodbujanje mladih k predstavljanju možnih oblik prihodnosti s trajnostnimi rešitvama:
- z ustvarjalnim razmišljanjem podpirati oblikovanje vizije boljšega sveta.

Potrebujemo boljše

4. Ukrepanje za trajnost:

- ne le, da govorimo o trajnostnih rešitvah, pomembna je aktivnost.
- pomembno je spodbujanje mladih, da aktivno delujejo za trajnostne spremembe v svojih skupnostih in širše.

Dobro nam gre

2. dan

VITRAŽ

Vzgoja in izobraževanje
za trajnostni razvoj od A do Ž

Nacionalna konferenca, Bled, 16.–17. 10. 2024

Vodenje za VITR

(vodja skupine: Ivana Belasić)

1. Ovire pri delovanju skupin za VITR:

- **Pomanjkanje časa** in preobremenjenost z drugimi nalogami.
- **Pomanjkanje kadra** in velika fluktuacija zaposlenih.
- **Nezadostna usposobljenost** za VITR vsebine.
- **Pomanjkanje sodelovanja** med institucijami, zakonodajni izzivi (npr. HACCP).
- **Nemotiviranost sodelavcev** in pomanjkanje podpore znotraj kolektiva.
- **Vizija vodstva** je pogosto premalo jasno izražena.
- **Birokracija** ovira izvedbo aktivnosti.

2. Priložnosti:

- **Skupina za VITR** omogoča hitrejšo implementacijo trajnostnih aktivnosti.
- Prenos vrednot trajnosti na **zaposlene in učence**.
- Vključevanje **staršev, raziskovalcev, lokalnega okolja** v projekte in aktivnosti.
- Umeščanje **novih pedagoških pristopov** v šolski kurikulum (npr. učenje na prostem).
- **Priprava učnih gradiv** in izdelava celostnega načrta za VIZ.
- **Spletna platforma** z dobrimi praksami za izobraževalce.

Učna okolja, ki podpirajo celostni pristop in sodelovanje z lokalnim okoljem – 2. dan

(vodji skupine: Nevenka Bogataj in Domen Uršič)

Izobraževalci kot gonilci sprememb

- Učno okolje je širša lokalna skupnost.
- Aktivacija ljudi in sodelovanje s starši, otroci prenašajo navdušenje naprej.

Povezovanje institucij in lokalne skupnosti

- Ključno povezovanje šol, vrtcev, knjižnic, društev.
- Učinkovito vključevanje aktivnosti v večje lokalne dogodke.

Izzivi sistema in avtonomije

- Prava mera med avtonomijo zavodov in regulacijami.
- Manjše šole imajo manj možnosti za trajnostne aktivnosti zaradi financiranja.

Trajnost v izobraževanju

- Poenostavitev učnih načrtov, več prostora za temeljna znanja in trajnost.
- Sistem vzgoje in izobraževanja mora biti vzdržen in prilagojen potrebam otrok.

Vključevanje prostovoljcev in solidarnost

- Spodbujanje prostovoljstva in sodelovanja različnih generacij.

Razvijanje kompetenc in opolnomočenje delavcev v vzgoji in izobraževanju

(vodja skupine: Saša Kregar)

Kompetence za trajnostni razvoj

1. Poosebljanje vrednot trajnosti

- Dobro: Promocija narave, pravičnost.
- Šibko: Vrednotenje trajnosti.
- **Ukrepi:** Kritično razmišljanje, debatne dejavnosti, novi učni načrti.

2. Sprejemanje kompleksnosti TR

- Dobro: Kritično mišljenje.
- Šibko: Sistemsko mišljenje, formuliranje problemov.
- **Ukrepi:** Celostni načrt, sodelovanje vseh deležnikov.

3. Zamišljanje trajnostnih prihodnosti

- Dobro: Prilagodljivost, raziskovalno mišljenje.
- Šibko: Pismenost za prihodnost.
- **Ukrepi:** Nova znanja, menjava dobrih praks.

4. Ukrepanje za trajnost

- Dobro: Individualna iniciativa, kolektivno ukrepanje.
- Šibko: Politična angažiranost.
- **Ukrepi:** Lokalni akcijski načrti, povezovanje skupnosti.

Zaključek – Pomen trajnostnega izobraževanja

Ključni poudarki:

- Trajnostno učenje in izobraževanje je celosten proces, ki povezuje učence, učitelje, starše in različne skupnosti.
- Implementacija evropskih, nacionalnih in globalnih okvirov, kot so GreenComp, Kažipot ESD, Agenda 2030 in SDG-ji, je ključnega pomena za oblikovanje prihodnosti:
- Strokovna vodila za slovenski vzgojno-izobraževalni: Konceptualizacija VITR in Smernice VITR.
- Trajnost je ključna v urejanju politik, sodelovanju z deležniki, povezovanju, oblikovanju različnih partnerstev na različnih ravneh.
- **Vrednote trajnosti** in aktivno sodelovanje so osnova za pripravo mladih na prihodnje izzive.

Učitelj je center učenja in izobraževanja, tudi pri krepitvi čustveno-emocionalnih kompetenc.

Potreben premislek: odnosi med vzgojo, trajnostnim razvojem in novimi tehnologijami.

Pomembno:

- stalno ozaveščanje o trajnostnem razvoju;
- vzgoja je družben proces.

Dva dni intenzivnega poslušanja,
razmišljanja, sodelovanja,
predstavitve ... odstiranja različnih
zornih kotov trajnostnosti.

Z vsem kar imamo,
pojdemo in spremenimo:
slovenski svet učenja,
odnosov, vsakdana,
življenja,

za Slovenijo, za Planet,
za prihodnje generacije.

„Ohranimo
pedagoški eros,
razumevanje in
izvajanje
naravnega
procesa učenja.“

VITRAŽ

Vzgoja in izobraževanje
za trajnostni razvoj od A do Ž

Hvala za sodelovanje!